C/2025/284

2025.1.24.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Hogyan lehet maradéktalanul kiaknázni a kohéziós politikában a demográfiai változások kezelése terén rejlő lehetőségeket?

(C/2025/284)

Előadó: Raquel GARCÍA GONZÁLEZ (ES/PES), az Asztúriai hercegség kormányzótanácsának európai ügyekért felelős főigazgatója

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA (RB),

1. üdvözli, hogy a Tanács magyar elnöksége prioritásként kezeli a demográfiai változásokat és azt, hogy a kohéziós politika hozzájárul az e változások által támasztott kihívások kezeléséhez. Támogatja továbbá azt a célkitűzést, hogy az uniós intézmények következő megbízatási időszakában fokozottan integrálják a demográfiai menetrendet és a kohéziós politikát;

2. elégedettségének ad hangot azzal kapcsolatban, hogy a kohéziós politika jövőjéről szóló 9. jelentésben elismerik a demográfiai átmenetet, és fontosnak tartja, hogy ezt ténylegesen, a gyakorlatban is beépítsék a következő pénzügyi keret fő célkitűzéseibe. A demográfiai válság országos, területi szintű is, ami azt jelenti, hogy a demográfiai átmenetnek, a zöld és a digitális átállásnak együtt kell megvalósulnia;

3. megjegyzi, hogy a demográfiai változások a jelenlegi többéves pénzügyi keret huszonhat partnerségi megállapodásában szerepelnek a célok között, a programok szintjén azonban ez alacsonyabb mértékben jelenik meg; kéri, hogy használják ki a következő félidős felülvizsgálat kínálta lehetőséget e helyzet kiigazítására;

4. hangsúlyozza, hogy a demográfiai kihívás egyenlőtlenül érinti a területeket és rámutat, hogy az ellene folytatott küzdelemnek uniós szintű politikai célkitűzésnek kell lennie; e kihívás dinamikája gyakran regionális szinten érvényesül, mély belső egyenlőtlenségeket eredményezve, és ezeket figyelembe kell venni a kohéziós politikai alapok elosztása során, elkerülve az egyenlőtlenségek további súlyosbítását; megjegyzi, hogy a demográfiai kihívás elleni küzdelem továbbra is létfontosságú az EU versenyképességének fenntartása szempontjából, és kéri, hogy a kohéziós politikát stratégiailag használják fel ehhez;

5. rámutat arra, hogy a demográfiai kihívás sokrétű jelenség, melynek hátterében egymással összefüggő többtényezős okok húzódnak meg, ezek közül a tisztán demográfiai okokon túl kiemelhető a munkanélküliség, a lakhatáshoz való hozzáférés, a szolgáltatások hiánya, a digitális konnektivitás hiánya, a területi elszigeteltség, a kapcsolattartási nehézségek és szabadidős tevékenységek hiánya, a bürokratikus terhek, a vertikális intézkedések meghozatala az érintett terület beható ismerete nélkül, vagy az élettérrel kapcsolatos pesszimista gondolkodásmód;

6. hangsúlyozza, hogy a demográfiai kihívás két fő változója – az elöregedés és az elnéptelenedés – kölcsönösen erősíti egymást, és így a térképen az alacsony születési ráta, a magasabb várható élettartam, a negatív nettó migráció és a helyi, illetve regionális önkormányzatok pénzgazdálkodására nehezedő nyomás jellemezte zsugorodó régiók jelennek meg. Ez egy kedvezőtlen tendencia, amely a 2060-ra vonatkozó előrejelzések szerint az elkövetkező évtizedekben erősödni fog és fel fog gyorsulni. Ezzel ellentétben megfigyelhető egyes területek túlnépesedése is, ahol nagy teher nehezedik a közszolgáltatásokra. Mindez szükségessé teszi a megfelelő területi egyensúly helyreállítását;

A demográfiai változások hatása a különböző közpolitikákra

7. felhívja a figyelmet arra, hogy a nemzeti szintű közpolitikák gyakran előtérbe helyezik a városi területek problémáit; a megoldás a vidéki területek elhagyásával kapcsolatban jelentkező egyenlőtlenségek korrigálása. Ehhez olyan adatokra van szükség, amelyek tükrözik a különböző kezelendő kihívásokat, és amelyek a demográfiai kihívás különböző változatait mind magukban foglalják. Ezen információk alapján és a problémák megfelelő kategorizálását követően hatékonyabb intézkedések hozhatók. A javasolt intézkedéseknek mindig a területi egyensúly helyreállítására kell irányulniuk, az egyes területek szükségleteihez és problémáihoz igazodva, figyelembe véve mind az elnéptelenedés által sújtott területeket, mind pedig az olyan térségeket, ahol az ezzel ellentétes jelenség túlterhelést okoz (lakáshoz jutás, a közszolgáltatásokra nehezedő nyomás, illegális bevándorlás stb.);

8. emlékeztet arra, hogy a demográfiai kihívások – különösen a születési arány és az aktív népesség csökkenése – kezeléséhez integrált és rendszerszintű megközelítésre van szükség, továbbá ezzel kapcsolatban felhívja a figyelmet a demográfiai eszköztárról ([1]) és a legális migrációról és a tehetségek EU-ba vonzásáról ([2]) szóló közelmúltbeli RB-véleményekre;

9. hangsúlyozza, hogy a demográfiai kihívás hatással van a helyi gazdaságok versenyképességére és rezilienciájára. A népesség elöregedése, az agyelszívás (különösen a fiatalok elvándorlása) akadályozza a generációs megújulást a „tehetségfejlesztési csapdák” hatása alatt működő termelési rendszerekben, ami az aktív népesség gyorsuló csökkenésében és a képzett személyek alacsony arányában nyilvánul meg. Ez aggodalomra ad okot a primer szektorban, amelynek kisebb a társadalmi vonzereje;

10. javasolja, hogy a kohéziós politikán belül a környezetvédelmi politikákat integrálják az elnéptelenedés elleni küzdelemre irányuló politikákkal, figyelembe véve ezek hatását az előbbiekre. Ennek kapcsán rámutat, hogy a vidéki területeken az elnéptelenedés és a gazdasági tevékenységekkel való felhagyás elősegíti a mezőgazdasági biológiai sokféleség csökkenését és a tájkép változását. Ez kockázatos lehet az éghajlatváltozás összefüggésében, mivel egyre nagyobb a természeti katasztrófák, például az erdőtüzek esélye. Hangsúlyozza ezért, hogy a vidéki területek újjáélesztésére és az elnéptelenedés megelőzésére irányuló stratégiáknak arra kell összpontosítaniuk, hogy a fenntartható mezőgazdasági és erdészeti tevékenységeket vonzóvá tegyék a fiatal mezőgazdasági termelők és erdészek számára. Ez magában foglalja a változatos, természetbarát gyakorlatok, például az agrárerdészet és a természetközeli erdőgazdálkodás előmozdítását;

11. megjegyzi, hogy a Letta-jelentésben szereplő, „a maradáshoz való jognak” egész Európában érvényesülnie kell. Ezért – elismerve egyes területek demográfiai nehézségeit – az illetékes hatóságoknak olyan eszközökkel kell rendelkezniük, amelyek elősegítik, hogy mindazok – és különösen a kkv-k –, akik ezeken a területeken kívánják megvalósítani távlati terveiket, fejlődhessenek és versenyképesek legyenek az európai egységes piacon. Emellett, amint azt a Draghi-jelentés is kiemeli, az európai gazdasági modell versenyképességéhez és sikeréhez elegendő, a zöld és digitális átálláshoz alkalmazkodó munkaerőre van szükség. Ez csak akkor érhető el, ha kiegyensúlyozott és méltányos módon fektetnek be olyan intézkedésekbe, amelyek Európa-szerte kezelik a demográfiai kihívásokat;

12. hangsúlyozza, hogy sürgősen átfogó fejlesztési politikákra van szükség az élénk, inkluzív és reziliens vidéki közösségek támogatása érdekében, amelyek a jelenlegi – köztük a családalapítást tervező – és a potenciális új lakosaik szükségleteit is kielégítik. Rámutat, hogy a nők kulcsfontosságú szerepet töltenek be a demográfiai átmenetben és a kohéziós politikában. A nemek közötti egyenlőségen alapuló holisztikus megközelítéssel elkerülhető a „társadalmi kohézió nemekkel kapcsolatos paradoxonja”, olyan helyzetet teremtve, ahol a nők az esélyek, a polgárság és a részvétel szempontjából is egyenlőséget élveznek; hasonlóképpen megjegyzi, hogy a legális migráció és a bevándorlók tényleges integrációja – a szakemberhiány kezelése, a munkaerőhiány csökkentése és a demográfiai recesszióban lévő területek gazdasági fejlődéséhez való hozzájárulás révén – segít enyhíteni a munkaerőpiaci nyomást;

([1]) A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Demográfiai változások Európában: a cselekvés eszköztára (HL C, C/2024/7062, 2024.12.4., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7062/oj).

([2]) A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Jogszerű migráció. A képzett és tehetséges munkavállalók EU-ba vonzása (HL C 79., 2023.3.2., 59. o.).

13. rámutat arra, hogy számos határ menti régiót a központi és fővárosi régiókhoz képest aránytalanul sújtanak a demográfiai kihívások, és hangsúlyozza, hogy a határon átnyúló együttműködésnek és különösen a határon átnyúló közszolgáltatásoknak köszönhetően a határ menti régiók lakossága jobb szolgáltatásokat élvezhet, életminőségük pedig jelentősen javulhat, enyhítve e régiók demográfiai kihívásait; ezért az uniós régiók demográfiai kihívásainak kezelésére irányuló stratégia részeként szorgalmazza az Interreg határon átnyúló együttműködési ágába történő beruházások növelését; ezzel összefüggésben kiemeli az interoperabilitás előmozdításának fontosságát is;

14. rámutat, hogy az információs és kommunikációs technológiák (IKT) számtalan lehetőséget kínálnak a demográfiai recesszióban lévő régiók, különösen a vidéki térségek számára. A távmunka, a telemedicina, a digitalizáció vagy a folyamatautomatizálás hozzájárulhat az érintett területek vonzóbbá tételéhez, valamint versenyképességük javításához. Az „Intelligens falvak" stratégia megközelítése megkönnyíti az akadályok leküzdését és a lehetőségek kiaknázását, továbbá egy olyan adatrögzítési és -feldolgozási eszközt kínál, amely segíti e területek kezelését és az azokkal való gazdálkodást. A kohéziós politikának transzformatív eszközként katalizálnia kell az IKT kínálta lehetőségeket;

15. hangsúlyozza, hogy a demográfiai kihívás kezeléséhez elő kell mozdítani az összes érdekelt fél aktív meghallgatását és tényleges részvételét, ami olyan új többszintű kormányzási kereteket eredményez, amelyek a jövő garanciájaként képesek a helyi közösségeket megtartani és megerősíteni, valamint kapacitásaikat növelni. A helyi akciócsoportok – a közösségvezérelt helyi fejlesztési megközelítések révén – kulcsfontosságúak a folyamat szempontjából, és a LEADER-programok a kihívást jelentő demográfiai változások megfékezését célzó vidéki kezdeményezések sikeres példái;

A demográfiai átmenet által érintett régió fogalma és stratégiai értéke

16. rámutat arra, hogy szükség van a demográfiai átmenet által érintett régiók fogalommeghatározására annak érdekében, hogy a demográfiai szempontokat beépítsék a kohéziós politikába és annak eszközeibe. E tekintetben emlékeztet arra, hogy az EUMSZ 174. cikke hangsúlyozza, hogy az EU-nak meg kell erősítenie gazdasági, társadalmi és területi kohézióját, kiemelt figyelemmel kezelve a „súlyos és állandó természeti vagy demográfiai hátrányban lévő régiókat". E fogalommeghatározás a demográfiai változásokat hatékonyan kezelő megfelelő intézkedések uniós szintű megértését és megosztását szolgálja. A meghatározás nem léphet az eddig használt régiókategóriák helyébe;

17. hangsúlyozza, hogy a jelenlegi értékelés összefüggésében elő kell mozdítani egy olyan, a tervezéssel és a megközelítéssel kapcsolatos gondolkodási folyamatot, amelynek során ki lehet alakítani a „demográfiai átmenet által érintett régiók" megfelelő fogalommeghatározását, és a következő időszakban már alkalmazni is lehet azt;

18. figyelmeztet arra, hogy a „demográfiai átmenet által érintett régiók" fogalommeghatározásához a szokásostól eltérő mutatókat kell figyelembe venni. Ezek közül hasznos lehet a népesség alakulása és sűrűsége, az elszórt népesség, az idősebb (65 év feletti) népesség és a gyermekek (5 év alattiak) százalékos aránya, a tengerszint feletti magasság és az átlagos lejtés, illetve az olyan alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés, mint az egészségügy, az oktatás, a gyermek- és idősgondozás, a fogyatékossággal élők támogatása, a szociális lakhatás, a rendfenntartás vagy az igazságszolgáltatás. A fogalommeghatározást a lakosság egészségi állapota, illetve a régió demográfiai helyzetének súlyossága szerinti osztályozásnak kell kísérnie;

19. emlékeztet arra, hogy a demográfiai átmenet által érintett régiók hozzájárulnak az EU stratégiai autonómiájához. Fontos terek az energetikai és ipari átalakulás kezelésében, valamint a biológiai sokféleség, élelmiszer-önellátásunk és élelmezésbiztonságunk szempontjából alapvető ökoszisztémák megőrzésében;

20. megjegyzi, hogy a jelenlegi geopolitikai helyzet hatással van egyes uniós régiók, például a külső határrégiók már most is kedvezőtlen demográfiai helyzetére és súlyosbítja a strukturális egyenlőtlenségeket; e tekintetben a lakosság kiegyensúlyozott eloszlása a teljes területen fontos pajzsot jelent határaink jobb biztonsága és védelme tekintetében;

21. emlékeztet arra, hogy a kohéziós politika nagy kihívása az, hogy egyetlen terület vagy lakos se maradjon le az Európában végbemenő átalakulások során; A kétsebességes Európa az „elégedetlenség földrajzának" csírája, ami aláássa az EU pilléreit. A kohéziós politika hatékony végrehajtása azt a célt szolgálná, hogy ezt a „lehetőségek földrajzává" ([3]) alakítsuk át;

([3]) Rural Well-being : Geography of Opportunities | OECD iLibrary.

22. emlékeztet arra, hogy a kohéziós politikai intézkedések olyan mélyreható ipari, környezeti és társadalmi átalakulásokat indíthatnak el, amelyek a területek vonzerejének biztosítása érdekében segítik az alapvető szolgáltatások, a mobil szolgáltatások és a kulcsfontosságú infrastruktúra – a megfelelő higiénés körülmények, az alapfokú oktatás, a konnektivitás vagy az egészségügy – bővítését, ami hozzájárul a lakosság, különösen a fiatalok és a nők megtartásához, illetve vonzásához;

Demográfiai változások és a területek

23. hangsúlyozza az alulról építkező és helyi alapú megközelítés fontosságát a demográfiai kihívások kezelésében, ugyanakkor kiemeli, hogy elegendő adminisztratív kapacitást kell biztosítani a kisebb települések és területi egységek számára;

24. rámutat, hogy a zöld átállás és a klímasemlegesség felé való elmozdulás már a nagy, területi átalakulásra vonatkozó távlati tervet célozza meg, amely a zöld és a digitális átállást és a demográfiai átmenetet egyaránt magában foglalja. Ennek az átmenetnek a városi agglomerációs gazdaságok logikáján túlmutató, új területi modellek megvalósítására kell irányulnia. A decentralizált és kiegyensúlyozott növekedés a területrendezés és a stratégiai (többszintű) területtervezés révén biztosítja a kohéziós politika jobb végrehajtását, ugyanakkor elkerüli az „elégedetlenség földrajzát” és a „területfejlesztési csapdákat”;

25. hangsúlyozza, hogy a NUTS 3 szint alatt létre kell hozni egy a demográfiai kihívás kezeléséhez megfelelő területi szintet, mivel a régiók elfedik a demográfiai változók egyenlőtlen hatásából eredő belső területi egyenlőtlenségeket. Ezért azt ajánlja, hogy használják ki a jelenlegi időszak kínálta lehetőséget ennek a megközelítésnek a beépítéséhez, amely lehetővé teszi a demográfiai kihívás kezeléséhez támogatásra szoruló területek, valamint a támogatási programok oly módon történő kialakítását, hogy azok helyi szinten is hatékonyak legyenek;

26. rámutat, hogy a funkcionális területek meghatározása lehetőségként jelentkezik: egyrészt annak pontos megismeréséhez, hogy a demográfiai kihívás hogyan érinti a régiókat – ami hozzájárul a demográfiai átmenet által érintett régiók diagnosztizálásához és jellemzéséhez –, másrészt egy megfelelő területi keret felállításához a kohéziós politikai alapok hatékony felhasználása érdekében;

27. emlékeztet arra, hogy a funkcionális területek meghatározását – különösen a vidéki területeken – az EU egészére alkalmazandó minimumkövetelményeknek kell kísérniük a népesség és a garantálandó alapvető szolgáltatások tekintetében. A város és a vidék közötti egyenlőtlenségek csökkentése érdekében itt figyelembe kell venni a szolgáltatásokhoz való hozzáférést biztosító észszerű utazási időt is. E tekintetben a népességre vonatkozó előrejelzéseket figyelembe vevő, a földhasználat tekintetében észszerű stratégiai területrendezés választása helyreállítási és rehabilitációs intézkedésekkel hozzá fog járulni a kohéziós politika által megcélzott területi konvergenciához;

A demográfiai átmenet kezelésére szolgáló eszközök a különösen érintett területeken

28. megjegyzi, hogy bár a kohéziós politika beavatkozási területeinek jelentős része hozzájárulhat a demográfiai kihívások kezeléséhez, a demográfiai hatással járó beruházások nyomon követésére szolgáló külön rendszer hiánya megnehezíti e hozzájárulás értékelését. E tekintetben azt javasolja, hogy a demográfiai átmenetet vegyék fel a kohéziós politika átfogó, a politikai célokon felüli célkitűzései közé, és azon régiók esetében, amelyek programjaikban kifejezetten átfogó célként foglalkoznak a demográfiai változásokkal, kövessék nyomon – kiegészítve a meglévő területi megközelítést – a tervezett beavatkozások demográfiai átmenetre gyakorolt hatásának külön értékelésével. E tekintetben hasznosak az olyan mutatók, mint a népsűrűség, az idősödési mutató, a születési arány, a bruttó migrációs arány, a gyermekek százalékos aránya vagy az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés, de hasznosak azok a konkrét gazdasági és társadalmi mutatók is (pl. a fiatalok foglalkoztatási rátája és a digitális szolgáltatásokhoz való hozzáférés), amelyekkel nyomon lehet követni a kohéziós politika hatását a demográfiai átmenet által érintett régiókra;

29. rámutat, hogy a régiók gyakran nehezen tudják azonosítani a finanszírozási forgatókönyveket és a rendelkezésre álló eszközöket, és hangsúlyozza, hogy egyszerűsíteni kell az azokhoz való hozzáférést, és olyan integrált, egyszerűsített kereteket kell alkalmazni, amelyek lehetővé teszik valamennyi meglévő erőforrás felhasználását a demográfiai átmenet kezelésére és az ahhoz való alkalmazkodásra;

30. figyelembe veszi, hogy az egy adott földrajzi területen rendszerszinten integrált intézkedéscsomag támogatására szolgáló eszközökként értelmezett integrált területi beruházások hatékony eszközt jelentenek a kohéziós politikában rejlő lehetőségek kiaknázására a demográfiai kihívás kezelése terén. Az integrált területi stratégiák kidolgozása révén az integrált területi beruházásoknak a funkcionális területek szintjén történő megvalósítása rendkívüli lehetőségként jelenik meg a területi egyenlőtlenségek csökkentésére képes helyi alapú politikák ösztönzésére, valamint a társadalmi, gazdasági, digitális és környezeti fenntarthatóságon alapuló, kiegyensúlyozott területi modellek előmozdítására. Hangsúlyozza, hogy az integrált területi beruházások számos régióban valóban sikeres eszköznek bizonyultak, míg más régiókban ritkán alkalmazzák azokat;

31. hangsúlyozza, hogy célzott finanszírozásra van szükség a demográfiai átmenet kezelésére és az ahhoz való alkalmazkodásra, és a demográfiai kihívás súlyossága miatt szükséges multiplikátorhatás elérése érdekében az állami finanszírozási forrásokat magánforrásokkal kell kiegészíteni. A helyi infrastruktúra fejlesztéséhez pedig köz- és magánszféra közötti partnerségeket tart szükségesnek, melyek előmozdítják az ilyen kezdeményezések hosszú távú fenntarthatóságát; ezenkívül a rendelkezésre álló finanszírozást össze kell hangolni az alapvető közszolgáltatások – például az egészségügy, az oktatás, a lakhatás, az ápolási-gondozási szolgáltatások – terén szükséges beruházásokkal, valamint a demográfiai átmenet által érintett területek versenyképességének és vonzerejének javításához szükséges digitalizációval;

32. emlékeztet arra, hogy a regionális célú állami támogatásokról szóló jelenlegi iránymutatás már rendelkezik a támogatási küszöbértékek megemelésének, valamint a működési támogatás nyújtásának lehetőségéről. A demográfiai átalakulás jelentette hatalmas kihívás szükségessé teszi, hogy ezeket az eltéréseket összehangolják az EUMSZ 174. cikkével, figyelembe véve a demográfiai kihívást befolyásoló különböző szempontokat, azaz nemcsak az alacsony népsűrűséget, hanem például az extrém mértékű elöregedést is;

33. rámutat arra, hogy a legkiszolgáltatottabb régiók segítésének egyik lehetősége, ha a súlyos demográfiai hanyatlás által érintett régiókra vonatkozóan ugyanazokat az állami támogatási szabályokat alkalmazzák, mint a legkülső régiókra. Hasonlóképpen, a regionális célú támogatásokhoz szolgáló térképeken megfelelően jelezni kell a NUTS 3 szintnél alacsonyabb szinten jelentkező demográfiai kihívásokat. A súlyos és állandó demográfiai problémákkal küzdő területeket legalább az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjában meghatározott területként kell elismerni. Ezenkívül az Európai Bizottságnak az e területeken beruházó vállalkozásokat segítő kiegészítő intézkedésként fontolóra kell vennie a támogatási intenzitás 5 %-os növelését;

34. emlékeztet arra, hogy a kohéziós politika keretében meg kell határozni azokat a prioritásokat, amelyeknek a legkedvezőbb hatása van a demográfiai átmenet kezelésére. Ajánlatos lenne bizonyos területeken a társfinanszírozási arányok növelésével bizonyítani a demográfiai kihívás kezelése iránti elkötelezettséget. E tekintetben és a szociális jogok európai pillérével összhangban az európai gyermekgarancia keretében tervezett beavatkozások nyilvánvaló példaként szolgálnak;

35. emlékeztet arra, hogy az adózás – főként a különleges helyzetekre irányuló kedvezmények vagy mentességek révén – nagyon fontos eszköz lehet az elnéptelenedés elleni küzdelemben, mivel ellensúlyozza azokat a nehézségeket, amelyekkel az itt élő lakosság szembesül az árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés terén;

36. rámutat arra, hogy a demográfiai átmenet által érintett régióknak a kihívások kezelését megkönnyítő kezdeményezésekre van szükségük. A nyílt adatterek tervezése és létrehozása kulcsfontosságú a mesterséges intelligencián alapuló prediktív modellek betanításához. Ezek a modellek lehetővé teszik egy megbízható adatokon és előrejelzéseken alapuló döntéshozatali rendszer kialakítását a területrendezés és egy olyan stratégiai tervezés szolgálatában, amely képes hatékonyabbá tenni a kohéziós politikát a demográfiai kihívás kezelése és az ahhoz való alkalmazkodás tekintetében;

37. hangsúlyozza, hogy fel kell hívni a figyelmet a problémára, és hogy a régiók közötti együttműködésnek és partnerségnek vannak olyan bizonyítottan hatékony módjai, amelyek megkönnyítik a bevált gyakorlatok cseréjét. Ezért javasolja a demográfiai átmenet által érintett régiók platformjának/megfigyelőközpontjának létrehozását, amelyet az Európai Bizottság támogatna, és amely fórumot biztosítana a szakértői megbeszélésekhez, és az előző pontokban említettekhez hasonló intézkedések motorjaként szolgálna;

38. elismeri, hogy bár a kohéziós politika eszközeihez már tartoznak olyan intézkedések, amelyek segítik a demográfiai átmenet kezelését, az előttünk álló kihívás súlyossága miatt elengedhetetlen olyan ambiciózus, integrált, rugalmas és egyszerűsített kezdeményezések végrehajtása, amelyek nem terhelik túl az adminisztratív kapacitást és nem korlátozzák a finanszírozás irányítását.

Kelt Brüsszelben, 2024. november 20-án.

a Régiók Európai Bizottsága
elnöke
Vasco ALVES CORDEIRO